

Takauksen myöntäminen Pälkäneen Aluelämpö Oy:lle

KH 28.04.2025 § 60

122/02.05.07/2025

Pälkäneen Aluelämpö Oy on lähestynyt Pälkäneen kuntaa Luopioisiin rakennettavan lämpölaitoksen lainan takaukseen liittyen. Luopioisissa sijaitsevan Kotakorven teollisuusalueelle rakennettava lämpölaitos sisältää kaksi energiantuotantoyksikköä, polttoainetehoiltaan alle 1 MW ja lämmöntuotto on vuodessa arviolta n. 3 GWh. Hankkeen tarkoituksena on tuottaa Luopioisten alueella kunnan nykyisille öljylämmitteisille kiinteistöille biolämmöllä tuotettua energiaa. Hanke on aloitettu 2024 vuonna ja lämpölaitoksen on tarkoitus valmistua 2025 vuoden lopussa. Lämpölaitos rakennetaan ensin kunnan omaan taseeseen ja valmistumisen jälkeen myydään yhtiölle. Yhtiö tarvitsee rahoituksen hankkimista varten kunnan takauksen. Hankinnasta on päätetty teknisessä lautakunnassa 12.3.2024 § 24, 30.5.2024 § 54 ja 2.7.2024 § 75, kunnanvaltuustossa 10.6.2024 § 30 sekä kunnanhallituksessa 3.6.2024 § 88. Kunta on kilpailuttanut urakkana lämpölaitoksen hankinnan kesällä 2024 (rakennus & lämpökattila) ja keväällä 2025 (maanrakennustyöt, perustukset & hakevarasto).

Lämpölaitoksen hankintaa varten Pälkäneen Aluelämpö Oy pyytää 2 600 000 euron lainatarjoukset isoimmilta pankeilta sekä Kuntarahoitukselta. Yhtiö pyytää kunnalta omavelkaisen takauksen koko lainasummalle. Kuntarahoituksen lainatarjouksen ehtona tulee olemaan kunnan 100 % omavelkainen takaus mahdolliselle lainalle.

Pälkäneen kunnan konserniohjeen (KV 13.12.2022 § 61) mukaan kunta voi myöntää valtuuston päätöksellä omavelkaisia takauksia, joiden suuruus ja takausprovisioiden tarve määritellään päätöksen yhteydessä. Myönnettävät takaukset on turvattava riittävillä vastavakuuksilla. Takauksia myönnettäessä on huomioitava kuntalain 129 §:n mukaisesti, että kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Takaus, laina tai muu vakuus ei myöskään saa aiheuttaa merkittävää taloudellista riskiä. Kunta voi myöntää takauksen kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin. Kunnan on lisäksi huomioitava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (alun perin EY:n perussopimuksen 87 ja 88 artiklat) 107 ja 108 artiklat.

Pälkäneen Aluelämpö Oy kuuluu kuntakonserniin kunnan 100 % omistussuudella. Yhtiö tarjoaa Pälkäneellä kaukolämpöä ja kaukokylmää asukkailleen.

EU:n valtioneuvoston päätöksen pohjalta kunnan tulee huomioida myös valtioneuvoston päätöksen tilanteessa, jossa takaus annetaan kilpailuilla markkinoilla toimivan kuntakonserniin kuuluvan yhteisön velasta, ettei kilpailuolosuhteita vääristetä. Euroopan komissio on antanut tiedonannon perussopimuksen artiklan SEUT 107 ja 108 soveltamisesta takauksiin (2008/C 155/02). Tiedonannon 3.2. kohdan mukaan seuraavien edellytysten täyttäminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtioneuvoston takaus (kunnan takaus) ole valtioneuvoston tuki:

1. lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa
2. takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti (kiinteä enimmäismäärä ja rajattu voimassaoloaika)
3. takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä

4. takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

EU-tiedonannossa on myös todettu, että jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, se ei tarkoita sitä, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi.

Päätöksessä on lisäksi huomioitava rahoittajan, eli esim. Kuntarahoituksen asettamat vaateet, joita ovat mm. takauksen kattaminen lainan pääoman lisäksi täysimääräisesti myös lainan korot, viivästyskorot ja erinäiset muut kulut ja maksut (niin sanotut lainan liitännäiskustannukset). Lisäksi lainan takauspäätöksessä tulee olla maininta 100 % omavelkaisesta takauksesta. Takauspäätöksen tulee kattaa siis täysimääräisenä myös taattavan rahoituksen koko elinkaari. Rahoittajan käytännön mukaan takauksen päättymispäivän tulee olla vähintään vuoden myöhäisempi kuin lainan viimeisen takaisinmaksupäivän ja on voimassa niin kauan, kunnes kaikki päävelkasitoumuksen mukaiset velallisen vastuut on lopullisesti ja peruuttamattomasti maksettu luotonantajalle takaisin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että pyydettyä lainatarjous on voimassa x vuotta ja takaus voimassa vähintään x+1 vuotta.

Johtopäätökset

Pälkäneen Aluelämpö Oy:n taloudellinen tila on vakaa ja yhtiön talouden osalta viimeiset vuodet ovat olleet ylijäämäisiä. Myönnettävä takaus on rajattu tiettyyn enimmäismäärään ja aikaan sekä lisäksi takauksesta peritään vuosittain provisiota. Vaikka takausprosentti on yli 80 %, tässä tapauksessa kunnan omavelkaisen takauksen ei katsota vääristävän tai uhkaavan kilpailua. Takauspäätöksessä on lisäksi huomioitu Kuntarahoituksen ohjeistus. Lisäksi takauksen ei katsota muodostavan riskiä kunnan talouteen, koska kyse on pienestä summasta kunnan ja kuntakonsernin kokoon nähden sekä kunnan takausten kokonaismäärä on hyvin maltillinen. Takausta vastaan kunta saa lisäksi kattavan vastavakuuden, jolla pienennetään takauksen muodostamaa riskiä. Lisäksi yhtiö maksaa takauksesta takausprovision vuosittain. Edellä mainittujen perusteiden pohjalta voidaan todeta, ettei takaus sisällä kiellettyä valtiontukea. Pälkäneen Aluelämpö Oy:n lainan takaaminen tukee kuntakonsernin kokonaisuutta sekä samalla pienentää ympäristön kuormitusta, koska hanke valmistuessaan pienentää tarvetta fossiilisten polttoaineiden käyttöön.

Konserniohjeen (KV 13.12.2022 § 61) mukaan kunnanvaltuusto päättää takausten myöntämisestä.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 79 §, kuntalaki 129 §

Valmistelija

Aatu Laamanen, talousjohtaja
p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi

Harri Apell, tekninen johtaja
p. 050 442 0131, harri.apell@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että

1. valtuusto päättää antaa 100 %:n omavelkaisen takauksen Pälkäneen Aluelämpö Oy:n 2 600 000 euron lainalle uuden lämpölaitoksen rakentamista varten. Lämpölaitos rakennetaan Luopioisten alueelle.

Takaus kattaa lainan pääoman lisäksi lainan korot, viivästyskorot sekä mahdolliset muut liitännäiskustannukset lainan koko elinkaaren ajalta ja on voimassa niin kauan, kunnes kaikki päävelkasitoumuksen mukaiset velallisen vastuut on lopullisesti ja peruuttamattomasti maksettu luotonantajalle takaisin.

2. valtuusto päättää periä Pälkäneen Aluelämpö Oy:ltä 0,5 %:n suuruisen takausprovisio vuosittain. Takausprovisio lasketaan vuosittain takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12.

3. Pälkäneen Aluelämpö Oy:ltä vaaditaan takauksesta takauksen määrää vastaava vastavakuus Pälkäneen kunnalle.

4. lainan takauksen riittäväksi katsottavana vakuutena toimii Luopioisiin rakennettava lämpölaitos.

Käsittely kokouksessa Erkki Hyöki ilmoitti olevansa esteellinen (yhteisöjäävi) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kalle Vaismaa liittyi kokoukseen Teams-yhteydellä klo 17:14.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.